

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Egy sorban... Hirdetési díj: Egy sorban... Hirdetési díj: Egy sorban...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évre... Fél évre... Negyed évre...

A világkiállítás után.

A függöny legördült; a színjáték, melyhez fény, elragadó pompa és kimerítetlen tanulságos voltára nézve hasonlót a föld népei még sohasem láttak: a párisi világkiállítás beáratott, s az emberi ész hat hónapra át összpontosítva volt remekait, a civilizáció legeszebb virágait széthordták ismét a világ minden tájára.

Az emberiség történelmének egyik legnagyobb, kihatásában még most is működő eseménye: az első francia forradalom századik évfordulójának ünneplésére lett e kiállítás rendezve, s minden monarchikus kicsiszrá s nevetséges ravaszkodás dacára, még oly fényes, az egész világot elbűvölő káprázatba ejtett sikert nem mutatott föl soha egy monarchia sem, mint ez a szabad, független francia köztársaság, mely még ma is számla azok szemében, kik a legutóbbi száz év lezárásából sem tanultak semmit, ellenben sokat feleltek.

A világrészünk történelmében megörökítő.

Most azonban a béke e páratlan fenéges ünnepének vége, s a hétköznapi élet az ő számtalan igényei, bajai s szenvedélyeivel ismét jogaiba lép. Páris ismét unatkozni fog, s ha Páris unatkozik, mindig oly változatoság előidézésén töri fejét, a mely az egész világ figyelmét is lebilincselni szokta. Ime, alighogy a kiállítás kapui bezáródtak, máris jelzik Párisból, hogy azon napra, midőn az új törvényhozó testület működését megnyitja, a boulangisták nagy tüntetésre készültek, kiereszkolandók vezérek képviselővé igazoltatását.

Régi szerencsés, de némelykor balsorsa is Franciaországunk, hogy sorsa alakulásában Páris népe gyakorolja a döntő befolyást. Így volt ez első forradalmában s így van azóta is. A mely kormányt vagy rendszert Páris nem akarja, annak bukni kell, habár az illető kormány a katonák ereivel is szegül ellene. Tény pedig, hogy a mostani kormányzati rendszer, ellenszenves a párisi nép többségének, s azért az meg is bukik.

Nem mondjuk, hogy Boulanger egyénileg ott uralomra kerülhet; e dicsvágyó ember annyit hibát követett el az utóbbi időkben, hogy népszerűsége az előbbi magas fokra sohasem emelkedhetik többé. De igenis, az elégtelenség s a változás utáni vágy, mely az ő neve alatt jutott felszínre, ép úgy meg van most, mint félv évtől s az fog utat és módot találni, magát irányadó tényezővé érvényesíteni.

Belföldi hírek.

A pozsonyi katolikus autonóm egyházközgyűlés Rímely apátplebános indítványára kimondta, hogy a szabadkőművesek az egyházközgyűlés meg nem választhatók. — József főherceg Lubits Adolf a csúthi főhercegi irodalmi tisztartót összes uradalmának központi jószágigazgatóságáé nevezte ki; a központi jószágigazgatóság nem Budapesten, hanem Aicsuthon lesz. — A budai várakban, valamint a gödöllői királyi kastélyban az összes feliratok „császári és királyi” jelzettel láttattak el; a király továbbá elrendelte, hogy mindazokon az épületeken, melyeket Magyarországban bir, magyar feliratok alkalmazandók. — A kabinetiroda a budai várban már magyar felirattal van megjelölve. — Megczáfolják a „legilletékesebb helyről” a trónörökös és József főherceg leánya eljegyzéséről szóló hirt. — Baross Gábor, közlek. min. közelebb benyújtja a mértékhatélessítésre, a munkások és segédek betegsegélyezési ügyére, a szabadsági ügyre és a házaló kereskedésre vonatkozó javaslatokat.

Külföldi hírek.

Páris, nov. 12. A minisztertanács elhatározta, hogy a miniszterium a képviselők mandátumainak igazolása után is helyén marad. — London, nov. 12. Hírül, hogy a szultán s a német császár, másrészt pedig a Bismarck s Kálnoky közti értekezések eredménye az, hogy Ausztria-Magyarország s Törökország ezután sem ismerik el Ferdinándot Bulgária fejedelemének s viszont Oroszország kötelezte magát a „bolgár kérdést addig nem toli elöterbe, a míg a fejedelemségben fenntartják a rendet. — A párisi legújabb Boulangeista-zavarok alkalmával 158 tüntető s néhány képviselőt (ezek közt Derouledot) fogtak el; ez utóbbiakat már szabadon eresztették. — A szultán, a német császárné óhajára, megengedte, hogy Betlehemben kápolnát építsenek a protestánsoknak.

KARCZOLATOK.

(Az aradi sajtópör. — Szappan is elég. — Trágár csata. — Ebed Tiszánál. — Navj szerbek. — Matlekovics uról. — Szép szavak. — Failletmény.)

M. Horváth Károly a függetlenségi „A. és V.” szerkesztője, továbbá Hindy Árpád, a kormányparti „A. K.” szerkesztője, sajtópört indítottak egymás ellen.

Az aradi esküdtsek az ügyet tárgyalja. Akár mi lesz az eredmény, az ki fog sülni, hogy a mikor a két szerkesztő (tisztelretelműtő uri ember s jó író mindkettő) egymást becsületében megsértette, vagy (áll-

„Rágalmazta” — hát egyiknek sem volt igaz a!

Bizonyos Korbuly József, Kolozsvárott, azt írta Bartha Miklós, orsz. gy. képviselőről s a kinttőn szerkesztett „Ellenzék” cz. lap szerkesztőjéről, hogy „gazember” s hogy a város összes polgárait „megzsarolta.”

Bartha Miklós úgy tet, mint egykor Girardin. Ez ugyanis kijelentette, a mikor a fiatal Carel Armandot párbajban jelöltte, hogy nem fogad el többé párbajra való kihívást.

Kihívták nemsokára s mivel nem ment ki párviadalra, gyávnak nyilvánították.

„De valjon akade ember, a ki elhiggye, hogy gyáva vagyok?” volt Girardin, a híres vívó, egyetlen válasza.

Bartha Miklós is egyszerűen a publikura apellált. Nem akadt ember, a ki őt a Korbuly ur kedvett „gazembernek” és „zsarolónak” tartaná.

Párbajnak egyenlő rangú és sajtópörnek egyenlő képességű emberek közt van helye. Máskülönb a becsületértést nem esküdtsekkel, nem párbajjal mossuk le, hanem egy kis szappannal. Ennyi az egész!

Irodalom.

A mi jó Gili Balázs muakatársunk, a mameluk-költészet szorgalmas gyűjtője, érdekes felfedezéssel lepett meg. Egy népballadát fedezett fel a nép ajkán, amelynek meséje feltűnően emlékeztet arra a székegy népballadára, mely a Kriza János „Vadrózsái”-nak egyik legérdekesebb virágát képezi s ott „Kádár Kátá” czim alatt olvasható! Az új variáns keresetlen, őszinte hangja s egész szerkezete arra vall, hogy törül metszett népies termékkel van dolgunk. Czíme („Trágár csata”) azt látszik jelenteni, hogy az elváltoztatást a nép még mindig a lelkiismerettel vívott trágár, tehát undok csatának tartja. Az érdekes lelet (a maga sajtóságas ortografájával) betűről betűre így hangzik:

Trágár csata.
Hazám, hazám, tágabb hazám,
Ausztria eős hazám!
Éa evösöm, Ellen zé ket,
Magyarország szép leányát!

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA.

Irodalmi viszonyaink.

(Irodalom-történeti adat.)

(r. e.) A mi szomorú irodalmi viszonyainkról éppen most cikkeznek a lapok. A figyelemreméltó vitát Szana Tamás ur indította meg a „Pesti Napló”-ban, mások más lapokban szöttek tovább. Egyik a közönségben, más az írókban keresi annak a hibáját, hogy jó könyveknek alig van kelendőségük, hogy jó könyvek alig iratnak. Az irodalmi viszonyaink felett megindult eszmecsere eredménye, szerintünk, az lenne, hogy tulajdonképpen nincsenek is irodalmi viszonyaink. A legtöbb a hirlapirodalom tulságos elterjedésében keresik a könyvek iránti általános közöny okát.

A hirlapok nélkül azonban — félünk, hogy éhen halnának meg írónk és poétaink.

Szolgáljon ez „Irodalmi viszonyok” illustrálásául egy levél, a melyet 1881-ben, tehát már felösmert költő korában, a szegény Reviczky Gyula irt hozzám. Kiténik a levélből, hogy vannak-e hát irodalmi viszonyaink s hogy mért kell a poétának nálunk — ha egyéb kényeret nem talál — ujsághoz szegődni? A levél így hangzik:

Édes Imrém!
Ne kívánjon nekem boldog ünneplést, mert én azt gunyok veszem, habár meg vagyok győződve őszinte kívánalmairól. A többiekkel se közölhetem gratulációját, mert én nem jövök össze senkivel, senkivel! Én

nem kellek senkinek, s nekem se kell senki, s olyan toilletében, mint most az enyém, csak szegyelmem kell magamat s másokra is szegyet hozok. — Fizetésem 20 frt. havonként, a mi igen elég arra, hogy éhen haljak.*) Deczemberben még nem váltottam fehérruhát.**) (mert bőrdőmön fizetetlen régi szállásomon zálogban maradt) és minden darab ruha, a mi rajtam van, rongyos, szennyes, lyukadt — úgy nézek ki, mint egy koldus. Tudja, hogy töltöttem az ünnepeket?

Bétermem „Rákóczy”-ba; (mert szállásom nincsen.) Ott töltöttem egy kínos, álmatlan éjjelt, faragtam két verset, más nap beteg voltam s úgy néztem ki mint a halál, s egész nap hanytam. Ez volt az én boldog ünneplésem!!!

Ön irt Szaniának ügyemben? Köszönet érte! — Bár ő erről egy szót se szólt s azt a rongyos 20 frtos helyet egyenesen az én felszólításomra szerezte meg nekem. Irtam neki; leválaszoltam általánosságban állapotomat s ő mindjárt, még az nap este elment velem a nyomdába. — Ön igazán igazságtalan volt írta, mert ő derek ember!

Apropos! Azt a 20 frtot is per 5 frt kapom ki. — Mit lehet ezzel csinálni? Semmit. Még szállást se fogadhatok. — Eppen elég 5 napi élelemre; s aztán mit tenni? Legjobb volna meghalni.

Boldog új évet! — Többet nem írhatok. Minden sor egy tördőfés szivemnek, és bosszón meg, ha nem felelek rendesen leveleire. Higgye meg, lehetetlen! Én semmit se szoktam nagyítani. — Ön azonban, kérem, írjon gyakran és sokat!

Budapest, 1881. decz. 28.
Szerető barátja
Reviczky Gyula.

*) Hogy is mondja a dal? Fizetésem tíz forint husz karajczár, Megél abból egy bojtár...
**) A levél decz. 28-án kelt.

Protekczió.

A „Debreczen”-nek írta: Bihary Kálmán.

(Folyt. és vége.)

Szegény bolond! olyan erőt érzett magában, hogy akár neki fogott volna az egész hivatal restanciájának feldolgozásához. A hivatalársak között is nagy érdeklődést keltett az új állomás betöltése. A közhírt szerint Veress Adolf lesz a szerencsés. Első osztályú fogalmazó, rangban legidősebb, odafele a miniszteriumnál is vannak jó emberei. Már előre is kezdte éreztetni az alantasokkal új méltóságát.

Annál nagyobb volt a meglepetés, mikor megérkezett a Beregi Elek kinevezése. Volt suttogás, irigység, titkos harag. — de hát jámbor uri emberek a tisztviselő urak, nem lehet köztük zendüléstől félni. Az áthelyezés Árvamegyéből Brassóba nem kellemes dolog, saját költségen, — hát még a hivatalvesztés! Maga Veress Adolf sietett vetélytársának először gratulálni.

Micsoda boldogság vala az, mikor Elek hazavitte a kinevezési okmányt! Csóktengerbe fult az öröm mámoros hangja. A szép asszony menten el is határozta, hogy fényes estélyivel ünnepeljen meg sorsuk kedvező fordulatát, meghívják a méltóságos urat és az egész személyzetet. Hadd legyen hire az egész városban. Laura a szobaleányak értésére adta, hogy az ő czime ezután nem „nagysága”, hanem „nagyságos asszony.”

Másnap, a mint a hivatalban a postát elhozták, Beregi Elek ismeretlen kéziratú levéltét kapott. Veress Adolf a másik asztaltól, egy irat csomag mellől leste, a mint az új titkár felbontja a levelet; leste, mint törődik le arczáról az élet színe annak olvasásakor. A levélben, elforgatott, hányt vetett írással, névtelenül ez volt írva:
„Te jó bolond! Ha már annyira vak és ostoba vagy, hogy az egész város gunyakca-

ját nem veszed észre, szükséges, hogy valaki felvilágosítson. Azt gondolod: érdemed miatt nyerted az előléptetést? Igen bizony, a feleséged szeretted a főnöknek. Azért küldöznek ki olyan gyakran a vidékre, hogy ók vigan élhessék világukat. Baumgartennél szoktak találkozni. Nézz utána, szerencsétlen, ne had ragadat mindenkitől kinevettetni.”

— Mi lelt, Elek? Talán rosszul lettél? Kérdé részvételt Veress Adolf.

— Nem, nem, csak megszedültem egy kissé. Már jobban vagyok. Friss levegőre van szükségem.

Beregi tántorogva ment ki a szobából. Veress Adolf guanyos mosolylyal nézett utána. Sokáig járt föl s alá az utcákon, összeütököve a szemközti jövőkkel, a kik azt hitték, talán sokat talált inni valahol. Lásanként magához tért. Nem, ez nem lehet. Aljas irigység, rágalom az egész. Valamelyik mellőzött hivataltárs aljas bosszujára. Megnyugodott a gondolatban. Hiszen annyira szerette azt az asszonyt, úgy bizott benne, mint az égi gondviselésben.

Egészen jó kedvre hangolta magát, mire hazaérkezett. Az egész ostobaságról nem szólt semmit, miért okozna bosszúságot Laurának. A mint az előszobába lépett, a nyitott ajtón át látta, hogy neje éppen kimenni készül, már egészen fel volt őrítve. Kis asztalkáján volt ékszerszekrénye, fölnyitva, talán abban válogatott. De mintha valami fehér lap lett volna kezében. A mint férje lépteit hallotta, becsapta az ékszerszekrényt, elzárta fiókjába, s mosolyogva fordult a belépő felé.

— Honnan jösz ily váratlanul? Épen egy kis sétára indultam. Nincs kedved velem jönni?

— Rosszul éreztem magam hivataltal, hazajöttem.

— Oh kedvesem, csakugyan sáppadt vagy. Sokat dolgozol. Dőlj le egy kissé pih

Nem engedöm Kálmány fíjam, Van szék, bársony, Vödöd el, vödöd el nagy uraknak Szép leányát!

Nem kell neköm nagy uraknak Szép leánya, Régi elvöm az Ellen zék, Magyarorszá g szép leánya.

Emehetsz hát edös fíjam, Van szék, bársony, Kitagadlak, nem vagy fíjam, Sem ecör, sem máccor. —

Inasom, inasom, Csernátöny-inasom, Schneider kocsiába fogd mamebukimat!

Négy mam'luk befogva, utnak indutanak, Egy keszkenőt adott neki szép Ellen zék: Mikor e szembe schwarczgelbre változik, Akkor az elvöm is, tud még, mögváltozik...

Mönyön Tisza Kálmány hógyekön, vögyekön, Ecör változást lát a tiszta keszkenyön.

Inasom, inasom, Csernátöny-inasom! Zsólym Apponyi, koncz meg az eböke! Fordujunk, mert schwarczgelb szem már a keszkeny, Az Ellen zéknek is immár rég vége lött.

Falu végén Podmaniczky disznópásztor: Hallod-e jó pástor! mi újság nállatok?

Nállunk jó újság, de neköd csak rossz nagyon, Ellen zék elvnek immár vége nagyon, Ausztria, anyád elvet elvitette, Reakció -töba bele is vetette.

Jó pástor, mutassd meg, hol nagyon az a tö, Sáp tied s intézet, eltet biztosítót.

El is monének ök a tónak széjire: Ellen zék régi elvöm, szój egyet, itt vagy-e?

A töba megszólalt az Ellen zék neki, Hozzája béugrék hamar Tisza Kálmány.

Ausztria vízi buvárokat küldött, Megkapták meghalva, esszeölekezve.

Egyiköt temették Hentzi eleibe, Másikat temették Hentzi háta mögi

A kettöböl kinött két schwarczgelbös virág,

Hentzi-szobor fején összekapcsolóttak, Ausztria odamönt, le is szakasztotta, A schwarczgelbös virág hozzá így szóla:

Átkozott légy, átkozott légy „Tagabb” anyám, Ausztria, Eltömbé rossz voltál, Most is meggyilkotál!

Tisza Kálmán ebédet adott Kálnokinak. Ebéd után — a 4000 forint táblapénz daczára — a külügyér ur oly éhes volt, hogy a meghívott miniszterekkel együtt elment Marschal urhoz, vacsorálni.

— „Minek köszönhetjük ezt a szerencsét?” — kérdik a jóétvágyu falatozótól.

— „Lucullus ebédelt — Harpagónnál”, hangzott a felelet.

henni. Így, hadd csokoljalak meg; ez gyögyit.

Az asszony eltávozott, Beregi egyedül maradt otthon. Ujra elkezdődtek lelke háborgásai. Ha azt a névtelen levelet nem kapta volna, eszébe se jutott volna a gyanu. De így a levél, a levél forgott mindig szeme előtt. Mi volt az a fehérség, a mit Laura a szekrénykebe zárt. Hátha az is levél? Oh, levelet látott mindenütt, a hova tekintett, annak a zörgését hallotta mindenütt. Megállt az asztal előtt, mint valami tolvaj, a ki először szánta magát a lopásra. Ha feltöri... Soha, soha nem gondolt ilyesmire. Olyan szent volt előtte az az asztalka, mint valami oltár. És mégis, mégis, érezte, hogy bizonyosat kell szereznie. Hiszen lehet az a legártatlanabb iromány. Hátha Laura is kapott levelet attól a titkos, aljas ellenségtől, s nem akarja, épen mint ő, mutatni? Eszébe jutott, sohasem gondolt eddig erre, hogy a Laura asztalfiókja az ő hivatali kis kulcsával felnyitható. Valamikor régen jöttek rá erre, mikor a Laura kulcsa eltévedt, azután meg is feledkeztek róla. Remegő kezzel, verejtékes arczaal nyitotta fel a fiókot. Oh ha véletlenül a tükörbe tekint, hogy megrémült volna önmagától.

És fölpattant a szekrényke zárja, egy összehajtott levelek hullott ki. Beregi Elek csodálatosan megerősítette magát. Felbontotta, s olvasta, olvasta, mintha az egy idegen embert érdekelné. Hiszen ha valami nagy ütés éri a testet, az első percében nem is érezzük annak sajtását, eltoppannak az idegek; így van a lelkét lesújtó fájdalomnál is. Olvasta az ismerős, előkelően hanyag vonás sokkal írott levelet:

„Kedves, egyetlen, imádott angyalom! Én beváltottam ígéreteimet, epedve várom, hogy te is váltsd be a tiedet, és győzz meg, hogy szerelmed nem tres szó. Holnap este, ha besötétedik, jöjj a tudvalevő helyre. Gon-

Milyen naiv emberek ezek a szerbek! A szerb számvévszék főnöke a szkupstinában feljelentést tett a pénzügyminiszter ellen, hogy sokkai többet költ, mint a törvény megengedi. Feljelentés ily csekélységért! A szkupstinában, mikor felolvasták, még hozzá óriási feltűnést keltett.

A magyar parlamentben már fel se tűnik az ilyen csekélység!

Matlekovics urnak melege lehet. Polonyi kimutatta, hogy oly napokról is vannak Matlekovics által ellenjegyzett s Kókán által kifizetett nyugták, a melyeken nem volt sem képv. házi, sem bizottsági ülés — az ex-államtitkár ur pedig mégis az országgháza való kocsiására vette igénybe.

Mikor pedig a vizsgálóbíró kérdést intézett a ker. min. elnöki ügyosztályi vezetőjéhez, hogy legyen szives megmondani, mennyire mennek havonként az államtitkári (bérkocsi számlák, egész meglepetve felelte, hogy: Ó ez irányban nem adhat felvilágosítást, mert a mióta az új államtitkár hivatalba lépett, ily fajta nyugtákak a kereskedelmi miniszteriumban nem ismernek...

És a kormánypárti sajtó, Pulszky Ferenczcel, a vén csatoláló azért rugdossa meg, azért Verhovay Gyulazza le Polonyi Gézát, mert azt az embert — leleplezte! Országos hála illeti meg Polonyit, nem karban való köpködés!

— „Most pedig rajtunk a sor, hogy Franciaországot boldoggá tegyük azáltal, hogy megadjuk neki a nyugalmat, a munkát, a jó gazdálkodást és a társadalmi igazságot.”

E szavakkal nyitá meg a franciaia képviselőházat, ennek korelnöke.

E szavakat mondhatja majd el Tisza Kálmán, a mikor beadja a — lemondását!

Gazemberek „polgári fületménye” a mogyorófa palcza, vagy az — akasztófa.

Gili Balázs.

Elhibázott reform. (Levél a f. szerkesztőhöz.)

Hogy a magyar igazságszolgáltatás mai rendszerén sok a javítani való, sőt hogy e rendszer általánosan gyökeres reformra szorul, azt senki kétségbe nem vonhatja. Az igazságszolgáltatás mai menete lassu, nehézkés és a perlekedés költséges.

Különösen kissébb és készpénz-követelést tárgyazó perek költséges és nehézkés menete okoz a jogkereső feleknek érezhető anyagi hátrányokat. Az ugynevezett bagatel bírások dás rendszerével akart a korábbi igazságszolgáltatás kormány a helyzetet segíteni. De ez a rendszer a gyakorlati alkalmazásban nem bizonyult célravezetőnek. A bagatel bírások csak nagyobb komplikációkat idéztek föl, mint a minők azelőtt előfordultak és a szakörök és a napi sajtó ismételtén sürgették e bagatel eljárás revizióját. A kormány kilitátsába is helyezte. Mindeddig azonban semmi sem történt ez érdekében.

Csak nemrégén adott egyik szaklap hirt

arról, hogy Szilágyi Dezső olyan reformot vett czélba, amely hivatva van gyorsabbá és olcsóbbá tenni a készpénzkövetelésekre vonatkozó (500 frtig terjedő) magánjogi igények elbírására czélzó bírói eljárást. — E reform volna a „fizetési meghagyásokról és a kisebb polgári peres ügyekben kövendő eljárás újabb szabályozásáról” szölv törvényjavaslat.

E szerint a járásbíróóságok a követelő fél egyszerű jelentkezése, vagy írásos följelentése után az adós meghallgatása nélkül fizetési meghagyást bocsátának ki. Az adósnak joga volna e meghagyásra nézve ellenmondással élni az esetben. ha a követelést nem ismeri el fönnállónak, vagy a föltett összegben valódnak. Ezen ellenmondás után következnek aztán a felekkel való tárgyalás. Hogy az adós felek ilyenmódon ellenmondásokkal ne hurcolhassák ok nélkül az ügyeket, pénz-bírságot állapít meg a törvény az alaptalanul ellentmondók megbüntetésére. Az esetben, ha ellenmondás nem tétetik az adós részéről s a rövidre szabott fizetési határidő lejár, a hitelezőnek joga nyílik végrehajtás kérelmezésére.

Nagyjában ez a fizetési meghagyásról szölv javaslat tartalma. És el kell ismerni, hogy e rendszer alkalmas arra, hogy az eljárást gyorsítsa és olcsóbbá tegye. E tekintetben tehát e reformtervezet jelenlegi igazságszolgálati rendszerünkhez képest föltétlenül haladást jelent abban az értelemben, hogy a hitelező gyorsan megperelheti adósát és rövid procedus mellett kielégítéshez juthat. Az adóssal szemben szintén haladás annyiban, hogy azok nem kénytelenek a hosszadalmas perlekedéssel járó költségek terhét hordozni.

De mindezen előnyök mellett meg van e reformnak az a hátránya, hogy egy akkora és a magyar jogéletben jelentékeny szerepet vívő tényezővel: az ügyvédi karral, illetve ennek érdekeivel egyáltalán nem vet számot s e már is mértéken túl elnyomott és jövedelem forrásaiból kivetkőztetett testület aktív részvétét az igazságszolgáltatásnak kétségkívül nagy területén a szó teljes értelmében elköszöztette.

Mert mihelyt jog adatik a perlekedő feleknek arra, hogy 500 frtig terjedő követeléseikre nézve egyszerű személyes jelentkezés mellett terhes kötelezettséget megállapító fizetési meghagyásokat eszközölhessenek ki a járásbíróóságoknál, ezzel az is ki van mondva, hogy a jogvédők szerepe minden ilyen aktusnál fölösleges s azoknak funkciója tulajdonképen a rendes írásos, továbbá a telekkönyvi, csőd és urbéri ügyekre redukálhatók. Ez pedig egy értelmű a magyar ügyvédség létalapjainak komoly veszélyeztetésével.

Olyan jogszolgáltatási reform, melyben a jogvédelem ügyszölvá kizáratik, nem tekinthető sem egészségesnek, sem a jogfejlődés nagy érdekeivel megegyeztetetűnek.

De nem szölvá arról, hogy a jogvédelem elve ily mértéktenül mellőzöttetik, meggondolandó az is, hogy magukra a jogkereső felekre nézve, eltekintve az igazságszolgáltatás magasabb és általánosabb érdekeitől, méltányos és jogos e épen azt az osztályt súlytani e jogrendszer nagyobb szigorúval, amely a társadalomban amugy is leginkább van kitéve az áldoztatásnak — értjük az adóssal szembe forduló szegényebb néposztály kíméletlenebb elnyomatását.

Maradjunk meg csak a tények mellett. Melyiknek a jogkereső felek közül kényelmesebb és nyomottabb a helyzete, a

hitelező, vagy pedig az adós? Melyik osztály érdeke követel az államtól teljesebb és delmet? Mindenesetre az utóbbiaké. De mer az állam nem ayujthat kivételes védelmet bizonyos néposztályok számára, s az adóssokat nem veheti nyílt pártfogása alá a hitelezőkkel szemben arra kell törekedni, hogy adósnak és hitelezőnek különvált érdekei lehetőleg összeegyeztessenek, nem pedig arra, hogy az érdekek még jobban szétválasztásanak.

A fizetés meghagyások új jogrendszere tehát csak az esetben lenne egészséges jogreform számba vehető, ha az nemcsak a hitelezők javára biztosítana az eddigieknél nagyobb kedvezményeket, hanem ha arra is módot nyujtana, hogy az adósok — épen a jövedelem elvénél fogva — ne nyomathassanak el minden komolyabb ok és szükség nélkül.

Mindenesetre kívánatos, hogy mielőtt az igazságszolgálati reform behozatalát kedvezményezné, komolyan vegyen fontolóra minden azzal kapcsolatos érdeket, s ha a jogszolgáltatás mai rendszerén csnkugyan javítani akar, akkor olyan rendszert találjon ki, amelyben a különnemű érdekek ne tetsessenek ki nagyobb veszélynek, mint a minőben vannak, s különösen, hogy a jogvédelem elve, valamint a jogvédők általános s mondhatni érdekei kellő méltánylásban részesüljenek. Mert az olyan jogreform, mely csak egy érdeket — a hitelezőket oltalmazza — egyáltalán nem tekinthető még a jogfejlődés szempontjából is egészséges irányzatok szölvjének.

Debreczen, 1889 november 14. Egy ügyvéd.

HELYI HIREK.

* Az utca rendezési munkálatok közszemlére kitétvén, azokra vonatkozólag Dr. Balkányi Miklós és érdektársai, több mint 50 törvényhatósági bizottsági tag és háztulajdonos a városi tanácsnör előterjesztést nyujtottak be a következő indoklással: A czegled, nagy- és kisvárad, és széchenyi utcák szabályozási tervét megtekintvén, ezekre vonatkozólag a következő észrevételeket terjesztjük elő: 1. A czegled-utca forgalma a szabályozás következtében előreláthatólag nagy mértékben emelkedni fog; gondoskodni kellene tehát ezen utca folytatását képező új közlekedési utca nyitására és pedig a kis-czegled-utca kiszélesítése vagy az új templom mögött egy új utca átvágása, által mert a kis czegled-utca ez idő szerinti alakjában elégtelen. 2. A széchenyi-utczának a kis- és nagy-utczák felé mellék utczájá nem lévén, gondoskodni kellene egy új közlekedési vonal, egy új mellék utca nyitására. 3. A nagyvárad-utca építési vonala ugy volna megállapítandó, hogy a megyeház mellett épült új emeletes ház utczai vonala a nagyvárad-utczai... számú ház vonalával hozatnék egyenes összeköttetésbe; ez által az utca ama része kiszélesedvén, oly alakot nyerne, mint a nagy templom előtti tér. A nagyvárad-utca egész hosszában fő utczává alakulna, s a piac a Bulstzer ház előtti széles térig terjedne. 4. Habár a főpiacz rendezési munkálatai közszemlére ki téve nem lettek, mégis felemeljük, hogy az előbb jelzett rendezési munkálatokkal egyidejűleg a főpiaczra levő Stenczinger ház lebontandó, és ennek telke a nagy templom előtti térhez csatolandó volna; ennek következményeképen a főpiacz ezen része rövid idő alatt diszes épületekkel szegélyeztetnék. A felsorolt utca-rendezési munkálatok az utban levő házak

sötét vonás, Laura nem tudta azt leolvasni. Öt az estély gondjai foglalták el.

— Aztán edesem, — mondá, — most tégy ki magadért. — Ó méltóságát föl kell köszöntened. De aztán szép legyen a köszöntő.

A vendégek mind eljöttek. Fényben uszott a máskor egyszerű lakás.

A szép háziasszony szeretetreméltóságától mindenki el volt ragadtatva. Ott volt az egész hivatal, ó méltósága vezetése alatt. Maga a főnök ur kezdte a tiszteket, felköszöntve az új titkárt, a ki elérte érdemeinek méltó jutalmát. Riadó eljenzés követte szavait. Vidáman csengtek a poharak, a jó kedv magas fokra hágott.

A régi tisztársak nevében Veress Adolf beszélt, kérve a közölök kiemelkedett kollegát, hogy tovább is tartsa meg őket barátságában.

Laura alkalmat talált, hogy férjét figyelmeztesse, most már rajta a sor.

— Mindjárt, edesem. Össze kell szednem magamat. Egy percze szobámba vonulok, át-gondolom mondani valómat.

Észre sem vették, hogy eltávozott. Egyszerre a társalgás vidám szibáját egy durranás szakította meg. A megrémült vendégek az oldalszobába rohantak.

Beregi Elek ott feküdt a szönyegen, szivéből ömlött a piros vér. A pisztoly még füstölött vonaló kezében.

Még egyet-kettőt sóhajtott, — azzal vége volt.

Eddig van a Beregi Elek históriája. — És a szép asszony? Hát lesz belöle „szép asszony.”

olyan gyönyörű volt, a mint sötét haja kivált a hófehér vánkuson, arczára rózsát lopott az édes álom, piros ajkai felig nyitva voltak. A kis ember elgondolkodott.

Egy szorítás a gömbölyű nyakon, — s vége mindennek. Ennyi szépség, ennyi bün egyszerre semmivé lesz. Mintha megmozdult volna az alvó, — talán annak a retentő tekintetnek átható deleje tudtul adta a szendörgő léleknek a halálos veszélyt. Ajkai sutogtak, — ah ha azt a nevet találják kiejteni, vége, vége! De nem. Fölynyitja szemeit s pillanatnyi megdöbbenés után mosolygva tekint férjére.

— Itthon vagy édes? Hogy lehet ez?

Beregi visszatört. Oh e szemek varázsa megtörte. Most már nem tudta volna kioltani ezek csillogugarát.

— Lekéstem a vonatról... a fogadóban vacsoráltam... elidőztem... nem háborgatlak csak aludjál.

Betántorgott kis szobájába. Nem tudta meg senki azt a kínos vergődést, a léleknek azt a szörnyü vívdóását, a mint a boldogtalan ember ez éjszakán át györtördött. Reggelre megnyugodott. Határozott, a mint egy olyan ember határozni tud, a ki nem állott soha a mások útjába, a kinek létele, egész valósága egyetlen tárgyhöz volt kötve, s azt elveszítve, nincs több keresni valója a világon.

Reggel szépen elutazott a hivatalos dolgára.

Laura gyöngéden megdorgálva az éjjeli korhelykedésért, figyelmeztetve, hogy siessen haza, a nagy estély kitűzött napjára.

Veress Adolf ur elmondogatta magában: — Hitvány, gyáva! Mindent tud s nem mer tenni semmit! Alávaló ember.

Beregi idejében hazajött. A meghívókat elküldték. Ha volt is homlokára írva egy

megszer... háosszab... hetőnek... lelkesed... megnye...

* S került s... szép szá... begyakor... különöse... S o m l ó... összehas... Margóna... de játéka... enekrés... enéki s... vagy öh... érzés rez... 2. felv... dominált... meretes... leszek*)... nak jobb... ügyes ex... K o p á... különöse... vel ott a... kor ugy... trillálnak... kapott ta... nak Kara... csak elej... azonban... r a c s n... vonásban... tett duett... dott alk... keltek tis... kodjanak... és a foly... lozást. K... voltak. K... és H a d... voltak, to... Baj azon... soloknál... keves pr... tenort se... d i n o a... a végjele... nok szob... ha így v... hogy —... rajta.

* A a napokb... tamozás... meghatal... bez s arr... gősen a... vére sire... dos S. m... I m r e, B... vagonok... szölv jeg... is mutatt... meghalad... nem ütik... alapsnak... ben a ti... becsültük... * B... n e r P á... legközele... honvédsé... Bika étte... hogy irá... leróják... nagy ur... logatott... őrnagyot... őt, hog... Dobrecze... itteni ba... tik. A... egyike a... irányába... mindenki... ügyben, ... őt minde... örömmel... tudták, ... tanulság... távozása... körében... őt Debr... * A... hittansz... Prot. L... fejt ki... Már ed... sajtó, m... fogadta... is — a... „A r o... n a k s... országi... felekez... milyen... bővebb... rében... kodaak... állapítá... illetve

megszerzése, esetleg kisajátítása után... Az első hó. Az első hó ma lehullt...

Az első hó.

Az első hó ma lehullt... Égből s oly tisztán, fehéren, Mint az első szerelem, A szelid leány szivében.

És mi lett belőle? Sár... Földre hullt s elolvadt szíven, Oly hamar, mint szerelem, A kaczer asszony szivében!

Színház. Tegnap este „A s u h a n c z” került színre, ha nem is igen telt ház, de szép számu közönség előtt; sokszor adott, jól begyakorolt darab, melynek ez estén az adott különösebb érdekét, hogy a czimszerepet S o m l ó n é játszotta, míg tavaly Margó. Az összehasonlítás egyiknek sem esik hátrányára.

Margónak fizikuma jobban talál a szerephez, de játéka azért egyaránt ügyes, eleven. Az énekesrészek közül némelyiket S o m l ó n é énekel szebben, mint p. o. a kedves „Vak vagy oh szerelem” dalt, melyekben meghatározott érzés rezeg át szép csengő hangján; aztán a 2. felv. fináléjában, hol hangjának erejével dominál a kar s zene fölött. Ellenben az ismeretes induló („Ha majd bajszom nő, katona leszek”), meg a német-francia paródia Margónak jobban sikerült. S o m l ó n é egy pár ügyes extemporatioert is kapott tapsokat.

K o p á c s i Juliska (Eliz), szépen énekel különösen a 2. felvonásbeli 1 jelenetében, mivel ott a solo éppen hangjában fekszik s ekkor úgy a szép magas hangok tisztasága, mint trilláinak finomsága egyformán megérlemelték a kapott tapsokat. Nem sikerült már az 1. felvonásban jól is énekelni, kivéve a már említett duettet, a melynek elején ugyan iparkodott alkalmazkodni, de később már nem énekeltek tisztán. — Ajánljuk nekik, hogy iparkodjanak elevebb mozdulatokat sajátítani el és a folyó beszédben legalább némi hangsúlyozást. A többi szerepek a régi jó kezekben voltak. Kivált L o c s a r e k n é, R ó n a s z é k i és H a d a i, kik tegnap pompás jövedvényben voltak, továbbá P ú s p ö k i, H e g y e s i s a t. Baj azonban, hogy egy-egy karéknél, sőt soloknál is az látszott, mintha a zenekarral kevés próbát tartottak volna. Azt a tubuzgót tenor sem ártana a karban kissé c o n s o r d i n o alkalmazni. A rendezés jó volt, csupán a végletben hat visszasan, hogy a tábornok szobájában az utcagyerekek is megjelennek, ha így van is előírva, azért van a rendező, hogy — p. o. valami átöltöztetéssel — segítsen rajta.

A Móríc József ügye. Móríc József a napokban Keresztes alezredes hadbíró látogatása mellett levelet intézett generális meghatalmazottjához, dr. Kardos S. ügyvédhez s arra kérte, hogy látogatná meg őt sürögösen a kórházban, miután az anyja és testvére siremlékéről gondoskodni kíván. Dr. Kardos S. már elutazott Budapestre. P a k s y I m r e, h. kir. közjegyző, az összes Móríc vagyonok leltározását befejezte s az erről szóló jegyzőkönyvet a kir. törvényszéknek be is mutatta. Ezen leltár szerint az aktívák meghaladják a 70,000 forintot, míg a passzívák nem átlák meg az 50,000 forintot s így nagyon alapsznak látszik azon első értékelésünk, melyben a t i s z t a v a g y o n t 20—25,000 frtra becsültük.

Bucuzás. Mint már említettük, K e r n e r Pál őrnagy Aradra helyeztetett át, hová legközelebb már el is utazik. Tiszteletére a honvédségi helyőrségi tisztikar tegnap este a Bika étteremben társas összejövetelt rendezett, hogy iránta tiszteletük és szeretetük adóját leróják. Vacsora közben Ruttner Kálmán őrnagy ur a tisztikar nevében igen szép és válogatott szavakban bucsuzott el a szeretett őrnagytól, mint barátjától, bajtársától, kérve őt, hogy habár oly nehéz fájdalom köti is Debreczenhez, mindazonáltal ne felejtse el itteni bajtársait, a kik őt oly melegen szeretik. A távozó őrnagy ur s vezérkari tiszt egyike a legképzettebb tiszteknek, alattvalói irányában humánus, gondos és jóakór volt; mindenki bizalommal fordulhatott hozzá bármely ügyben, hiven állta a bajtársi szellemet, így őt mindenki önzetlenül szerette s tisztelte, — örömmel szolgáltak parancsnoksága alatt, mert tudták, hogy a szolgálat alatta kellemes és tanulságos, s ezért a tisztikar mélyen fájlatja távozását. Adja az ég, hogy Aradon szülei körében találjon irt azon fájdalokra, melyek őt Debreczenben sujtották!

Helyi termék. C s i k y Lajos főiskolai hittanszaki tanár, a mellett, hogy a „Debr. Prot. Lapot” szerkeszti, nagy tevékenységet fejt ki a szakmájában vágó irodalom terén. Már eddig több művet adott ki, melyek egy a sajtó, mint a közönség által teljes elismeréssel fogadtattak. Legújabbban — mint már jelezte — a következő című műve jelent meg: „A r o k o n s á g é s s ó g o r s á g f o k a i n a k s z á m í t á s a — tekintettel a magyarországi törvényesen bevett és elismert vallásfelekezetek jogviszonyairól” Hogy ez a könyv milyen hézag-pótló, azt talán felesleges is bővebben indokolnunk. A nagy közönség körében a legnagyobb tájékoztatásnak uralkodnak a rokonság és sógorság fokainak megállapítására nézve, — ezen tájékoztatásról, illetve ezen kérdést tisztázni van hivata a

Csiky Lajos könyve. Első sorban azonban a jelkészek vehetik legnagyobb hasznát, kiknek nem szükséges többé sok időrabló keresgetéssel kutatni, hogy mely rokonsági fokok képeznek tiltó akadályokat, s melyek nem, — hanem egyszerűen felülük e könyvet, mely aztán — miután minden kigondolható esetről van benne gondoskodva — nyomban utba igazítja őket. Emeli a könyv értékét s szélesebb körben való elterjedését biztosítja az, hogy nem csupán a protestáns, hanem az összes hitfelekezetek lelkeszei használhatják — s meg vagyunk róla győződve, hogy használni is fogják — ezen könyvet utbaigazítólul. De a jelkészi karon kívül a világi közönség is nagy hasznát veheti, midőn hásságai, vagy vagyoni jogi kérdéseknél a rokonsági fokok megállapítása kerül szóba. A műhöz mellettek ábrák, magyarázó szöveggel megkönnyítik a tájékozást s felvilágosítást nyújtanak a rokonság és sógorság szétágazó viszonyaiban. Szerző számos forrást tanulmányozott műve összeállításánál, — de azért e könyv teljesen önálló munka s összeállítás — miat szerző más műveinek is — a lehető leggondosabb. Ha csak rövid pillantást vetünk is a felhasználott forrásokra, már abból is beláthatjuk, hogy szerzőnek sok tanulmányozásába, sok fáradságába s sok utazásába került ezen hézag-pótló mű összeállítására, — mert szerző nem elégedett meg az írott forrás-művekkel, hanem megbízható forrásoktól levélileg sokat kérdezősködött az egyes felekezetek nagyobb gócpontjain, például Kolozsvárt az unitáriusok, Aradon a görög-kelethei, Nagy-Váradon a görög-katolikusok házassági jogi viszonyai felől. Csakis ily szorgalmas anyag-gyűjtés után sikerült neki teljes egészében alkotni — s fáradságát teljes siker koronázta. — A könyv 3 főszere oszlik. — Az első részben az alapvető ismeretek vannak, — a második rész a rokonsági és sógorsági ágak és izek számlálásával, a családok összeállításával ismerteti meg, — a harmadik rész pedig — melynek a praktikus élet a legtöbb hasznát veheti — a magyarországi egyházi jogi viszonyokat tárgyalja a házassági tiltott fokozatok tekintetében. A mű irányja teljesen magyaros, folyékony és szabatos — s a mi fővilágos, — kívánatos lenne, hogy a tudományos művek írói ily világos iránylyal éljenek, akkor a közönségnek is többször használnának, de meg műveik is kaposabbak lennének. A mű ára — füzve — 1 frt 25 kr. A jeles munkából alkalmilag esetleg mutatóványt is fogunk közölni.

Az egyes pöttartalekosok. Az idei pöttartalekosok a királyi parancsára november 3-án vonultak be. Még szerencséseknél éreztetik magukat azok, a kik október elején vonultak be nyolc hetre. A most bevonulók nyolc hét helyett egy esztendeig fognak szolgálni. Nyolc hét kiképzés után csak a családgyámoltó pöttartalekosok bocsáttatnak el. — Mutogatja szépen foga fehérét az új védelmi törvény.

Piaci árak. Az 1889. nov. hó 12-én megtartott hetivásárról. 1 Mm Buza 8,10—7,95—7,80 1 „ Kétszeres 7,50—7,40—7,30 1 „ Rozs 6,60—6,50—6,40 1 Mm Árpa 5,60—5,50—5,40 1 „ Zab 6,60—6,50—6,40 1 „ Tengeri ó — — — — 1 „ Tengeri uj 4,10—4,00—3,90 1 „ Köles 4,50—4,25—4,00 1 „ Zsák Burgonya 1,10 100 hg Szalonna 44,00—43,—42,00 100 hg Háj 48,00—47,—46,00

Hangverseny H. Böszörményben. A h-böszörményi újonnan alakult dalkör f. hó 23-dikán felolvasással egybekötött hangversenyt rendez, a volt kerületi székház nagyertermében. A humoros felolvasást Szabolcsk a Mihály főiskolai szenior, tehetséges ifju költő tartja, U z o n y i Géza jughallgató pedig két számot betöltő hegedű játékkal vesz részt a hangversenyben. A hangverseny tancz követi.

Nyilvános nyugtázás. (6-dik közlemény.) Kiadandó verskötetemre újabban a következők fizettek elő: G e r t y á n f f y Camilla urhölgy (Győr, Torontálmege) öt példányra; — ifj. Vass György tanuló ivén M. S z i g e t r ö l 1—1 példányra előfizettek: S z i l á g y i István igazgató tanár, B e n k ő Ilonka urhölgy, A l m á s s y Sándor, S z a b ó Elemér és ifj. V a s s György tanulók; Szabó Ferencz mérnök gyűjtőívén S z e p l a k r ö l 1—1 példányra előfizettek: S z a b ó Ferencz, F o r i z s Berta és K i s s Józsefné urhölgyek; — Debreczenből D r. B a k o n y i Samu ügyvéd 1 példányra, — Ungvárról D u c h o n Mariska urhölgy 2 példányra, Budapestről D r. K ó s a Zsigmond kir. alügyész négy példányra, Nagy-Létáról K i s s Gábor jegyző 2 példányra, — Debreczenből J e n e y Miklós rendőrkapitányi helyettes 1 példányra, D r. B a l k á n y i M. ügyvéd 2 példányra fizettek elő A mai kimutatásban van 15 előfizető 25 példányra, — a megelőző kimutatásokkal együtt van eddig összesen 113 előfizető 140 példányra. E kimutatásban a még kint levő gyűjtő-íveken történt előfizetések nincsenek belefoglalva, de mihielyt a gyűjtő-ívek hozzá megérkeznek, azokkal is beszámolok.

Legújabbban az „A b a u j K a s s a i-K ö z l ö n y”, Felső-Magyarország egyik legrégebb és legtekintélyesebb lapja így előfizetési felhívásomról: „Kósa Barna, lapunknak egy időben munkatársa, az irodalom nagyon is számottevő tagja, előfizetési felhívást tesz közzé. A kik Kósa Barnát ismerik, azokat figyelmeztetjük, a kik nem ismerik, azokat kérjük: sziveskedjenek a felhívást érdemileg méltatni. Biztosíthatunk min-

denkít, hogy előfizetésük nem vész kárba.” — A „B e r e g” így ajánlja felhívását: „Kósa Barna ifju tehetséges költő, a „Debreczen” segédszerkesztője, ki közönségünk előtt szintén eléggé ismeretes, egy kötet költeményt szándékozik közrebocsátani. Öszinte szívvél ajánljuk a tehetséges ifju költő e kötetét megényk intelligens olvasó közönségének figyelmébe.”

Ugy közelből, mint távolból tehát sok jó indulatot tapasztaltam vállalatom megindítása óta, — e jó akaratot és pártfogást továbbra is kikérve s ügyemet különösen t. gyűjtőimnek szives buzzalmába ajánlva maradok — Debreczen, 1889. nov. hó 14-én: K ó s a Barna.

Mayer Emil „István” gőzmalom igazgatót súlyos csapás érte, a mennyiben szeretett leányát hosszas, kínos betegség után elragadta a kórházba. A beküldött családi gyászjelentés következő: „A legmelyebb fájdalomtól megtört szívvél tudatjuk szeretett leányunk, testvérünk, unokánk néhai MAYER ADELNAK folyó hó 13-án esteli 9 és 1/2 órakor életének 17-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. — Drága hallottunk földi részei folyó hó 15-én d. u. 1/2 3 órakor fognak az „István” gőzmalom gyártelepéről a r. kath. egyh. szertartása szerint a szt-anna utcai sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 16-án reggel 9 órakor fog az egzek urának bemutatni. Mely végtesítességtételre rokonnakat, jó ösmerőseinket és a t. közönséget bántanos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1889. nov. 14. Bántanos szülei: Mayer Emil és neje szül. Heinrich Josefa; Testvérei: György, Jenő, Olga, Béla, Géza; Nagyanyja: öz. Heinrich Ignáczné.”

Az apreskerti faraktárban szombaton d. e. 9 órakor kákö-karó és forgács fog elárvereztetni. Ö. T. Köszönetnyilvánítás. A debreczeni önk. tázóltó egyletnek P e t e r Pál vendéglős ur 5 frtot adományozott, továbbá B o c k k ó Sámuel ur zenekari pártoló tagsági díját az eddigi havi 1 frtől folyó hó 1-jétől havi 2 frtra emelte föl, mely adományokért az egylet nevében halás köszönetemet nyilvánítom. Debreczen, 1889. nov. 14. T i k o s István egyleti pénztárnok.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátok és ösmerősök, kik megboldogult férjem, illetőleg apánk, s testvérünk néhai Hernádnémethi Tóth György végtesítességtételénél megjelenésökkel bántanunkat megosztani szivesek voltak, fogadják ez uton is szívből jövő köszönetünk nyilvánítását. Özvegy Hernádnémethi Tóth Györgyné szül. Bada Erzsébet, fiam Gyula, neje Biró Mariska, leányom Erzsike, testvére János nevében is.

Hal-estélyi tartatik holnap, pénteken este Erfurth Hugó, előbb Vilmos L. sörcsarokában, a Magyarai testvérek zenekara mellett. Hurka-estélyi lesz (és ez a debreczeni kis vendéglők egyik specialitása) holnap este a czepléd-utczai „Kis pipa”-ban, Kemény Jánosnál.

Muzsák. — Reviczky Gyula sirja gondozatlanul, fejfája roskadozva áll a kerepesi temetőben. A Petőfi-társaság (melynek az elhunyt tehetséges ifju költő és aethetikus tudvalevőleg munkás tagja volt) mozgalmat indít a végből, hogy a sirhely díszes emlékekkel láttassék el. A kegyeletlen mozgalomról örömmel veszünk tudomást.

Bercsényi Béla, ki egy főrangu ur özvegyével való házassága után visszalépett a színipályától, hir szerint lépéseket tett az iránt, hogy a nemzeti színházhoz visszaszerződtessek. Híjába, a ki egyszer egy pár cipőt elkoptat a színpadon, az oda mindig visszavágyik!

Közgazdaság. — Száj- és körömfájás Kőbányán. Néhány kőbányai sertésszállásban a száj- és körömfájás lépett fel az ott elhelyezett állatok között. Mint az „Orsz. Ert.” jelenti a földmivelési miniszter, a mint a baj fölépelt, első sorban a német kormányt értesítette a létező betegségről s egyszersmind tudatta, hogy a legszigorúab rendkívüli intézkedéseket tettek a baj localisálására. Fölkérte továbbá a német kormányt, hogy habár a földmivelési minisztérium az egész forgalmat kifelé egyelőre rögtön megszüntette, a bevitt legalább az egészséges szállásokból ne gátolja. Szapáry gr. földmivelési miniszter, Lipthay István miniszteri tanácsos kíséretében. — Kőbányára ment és megátogotta a vesztegelő intézetet s általában meggyőződött arról, hogy a kivételes rendkívüli intézkedések, melyeket a minisztérium elrendelt volt, pontosan végrehajtottak. Az a hir, hogy a baj következtében számos sertést le kellett vágni, teljesen valótlan. Mint halljuk a földmivelési miniszternek, úgy védelmi tekintetből tett gyors és határozott intézkedése, valamint a külfölddel szemben tanusított őszinte eljárása, az összes kereskedelmi köröket anyira kielegetítette, hogy köszönetüknek küldöttségileg fognak kifejezést adni.

Apró cseprő. — Csalatkozunk egymásban. Egy közös hadseregbeli leutenantsokca, kinek az a tulajdonsága volt, hogy szeretett fészten, bemenvén egy kávéházba, az ott billárdozó jogász, dákójával véletlenségből megasztította. A lieutenannt fölcsettán: „minek tart ön engem?” — Én — mondja a jogász — egy becsületes hadfnak.

Én pedig önt egy szemtelen, figyelmetlen bagázsnek tartom, válaszol a lieutenannt. Ugy hát csalatkozunk egymásban, vág vissza a jogász.

Hirlapok utján. — Az egyszeri apa másodszor is házassági akarván, hirlapok utján szólította fel a férjesülmi szándékozó hölgyközönséget, hogy e célból az arczképeiket beküldözzék. Nagy volt az ő meglepetése, a midőn legelőször is a saját három leányának az arczképeit kapta meg a postán!

Mert nem az a loyaltás, hogy „ezo’ gaisággal szolgálni a királyt, hanem a legnagyobb loyaltás a királyt őszinteséggel szolgálni. Ugron G

Fagyos gyümölcscsel, főzéllel, burgonyával, hogy használható legyen, következőleg kell elbánni: A fagyott holmit nem kell közvetlen meleg helyiségbe vinni, hanem egészen hideg vízbe rakni, s alámertve, egy fagymentes, kevés meleg helyiségben darabig állani hagyni. A vizben a fagyos gyümölcs, burgonya stb. fölenged, akkor kivethető és megszáritva jól használható, úde állapotba jó. — A vizben eleinte gyümölcs s főzélék körül jégkéreg képződik, de azt nem kell bántani, eltűnik az csakhamar magától is.

A közönség köréből. (Sárga-fekete, vagy kék-sárga?) Tek. szerk. Ur! A városháza tetején levő zászlórudat — legalább jól esik azt hinnünk, hogy kéksárgával (?) festették, de a kék szín annyira sötét rajta, hogy már a kistemplomhoz — még tiszta időben is — feketének látszik. Talán csak nem az osztrák zászló számára csináltatta a nagy magyar város e rudat? Ha nem, akkor miért vették tük ki a hajdu szin tudtunkkal is kék-sárga ugyan, de világos kék és sárga.

Vagy talán a Fehérvári szelleme uralodik már Debreczenben is, s talán azért használják a sötét feketét, hogy majd idővel annál könnyebben feketévé tehesse a Tiszakormány? ... Hoch! Debreczen, nov. 14. Homokházi.

Tek. Szerk. ur! A színházban egy-két negyedóraival, közvetlenül az előadás előtt kezdik az ülések porolását s talán a sörpést is. Ennek következtében az ember — ha kissé korán talál színházba jönni — valóságos porfellegbe jut, a mint belep s van dolga a száját, szemét védelmezni a szállongó por ellen. Kérünk segítséget ezen hibás szokás ellen. Mély tisztelettel sat. Debreczen, 1889. november hó 14. Egy támlászkái ur.

Ezen rovatért, melyben közérdeklő feladványokat díjazlanul közölnének, a szerkesztő csak a sajtóhatóságokkal szemben vállal felelősséget.

SZERKESZTŐI POSTA. Pacsuli. Foghagyma az, nem pacsuli! Phyllra. Mindig jobb és jobb. Még csak a versformára tessék ügyelni s azt tanulmányozni valamely jó költészetből. P. o. a Torkos Lászlóéból. Sz. Kósa Lajos urnak, Szeged. Megvalljuk, hogy ilyen verseket csak akkor közzölünk, ha pötöai diploma volna mellettük! Vivőmesterek p. o. úgy szerzenek tanítási jogot, hogyha 3—4 vivőmester írja alá a képesítvényüket. Nem volna Szegeden 2—3 jó poéta és író? Ön ugys mesterien viaskodik a Muzsával! „Ellenzék” t. szerk.-nek, Kolozsvár. Megtisztelő felhívás folytán, arcapek utban van „Trifolium pratense.” Élték, könnyed tolla van; csak kissé érdekesebb és újabb anyagot tessék választani! Homokházi. Az apróság jó, a „humoreszk” tárgya nem elég érdekes.

Debr. színház.

Holnap, pénteken 1889. nov. 14-kén, páratlan bérletben, új betanulással: DONNA JUANITTA. Nagy operette 3 felv. Irta: Suppé.

Feloldó szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mindenemü kézimunkáim és hozzávaló kellekét a raktár túlterhelése folytán, mártól kezdve teljesen a beszerzési áron adatnak el. Egyidejűleg ajánlom dús raktáram mindennemü férfi, női és gyermek fehérnemü és Jaeger árukban, női triko derakok, fiu és leány triko ruhácskák, Berlini és triko sapkák. Női és gyermek bolgár (kapcsos) fejkötők, unffek, gallérok és mindennemü női divat és pipere czikkek a legolcsóbb árak mellett.

Györi Ignácz Debreczen, főtér a Bika szállóval szembe.

Női kézimunka-kiállítás!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy raktáramon dús választékban levő, ujonnan érkezett, s szebbnél-szebb tárgyakkal álló

női kézimunkák

az áruasztalokon csoportosítva f. hó 15-én és ezután j. é. január 1-ig minden pénteken d. u. 2 órától esti 7^{1/2} óráig a n. é. hölgyközönség megtekintésére ki lesznek téve, számos látogatást kér

BENYÁTS EMIL
PIACZ, TISZA-HÁZ.

Korona-forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep árucarnoka.

Kitünő olasz gesztenyét, theát,
VALÓDI ANGOL RUMOT,
szepességi főzelékeket,

ritka jó minőségű

KÁVEKAT

és minden e szakmába vágó cikkekkel jó minőségben, jutányos árak mellett ajánl

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet

debr. fióktelep árucarnoka
nagy-várad-utca, megyeház mellett.

Korona-forrás!

Eddig felülmulhatlan.

MAAGER W.

valódi, tisztított

CSUKA MÁJ-OLAJ

MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen emészthetősége miatt gyermekek számára is különösen ajánlva és rendelve — mint legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és leghatásosabbnak elismert szer: mell- és tüdőbajokban, görvély, kelés, daganat, bőrküteg, mandula-betegségek, gyengeség ellen. Üvegeje 1 frt. Kapható a gyári raktárban, Bécs III. ker. Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben az osztrák és magyar monarchia területén.

Debreczenben Mihalovits István és Dr. Rothschnek Emil gyógyszerész uraknál és Rickl József kereskedésében.

MINDEN DOHÁNYTÖZSÉBEN

A LEGJOBB

Szivarka Papir

A VALÓDI

LE HOUBLON

Francia Gyártmány
CRAWLEY & HENRY cégtől
PÁRIZSBAN

UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

Főraktár az Osztrák-Magyar monarchiában: O. TO KANITZ & Co., 1. Stock im Himmel, 3. WIEN

Debreczen, 1889. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

BOSZNYAY J.
czelekné

DEBRECZEN, Czegléd-utca.
Nagyválasztékban

Női ruha szövetek, Kasánok, Flanellek,
jó mosó barchetek, ten nagy kendők,
CSIPKE- és JUTTA-FÜGGÖNYÖK,
ÁGY- és ASZTALI-FÜGGÖNYÖK,
PAPLANOK, SZÖNYEGEK,
mindenfélé ruhadíszek, férfi- és női alsó ingek,
férfi ing és nyakkendők rendkívül leszállított áron kaphatók,
MUFFOK, ESERNYŐK,
Női ruhák elkészítése
legutolsó divat szerint jutányos ár mellett elvállaltatnak.
Vidéki megbízások
legpontosabban eszközötteknek.

● Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja; a szájbúzt azonnal megszünteti napontai használatnál

cs. és kir. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi
Dr. POPP világhírű **Anatherin SZAJVIZE**

kétszer olyan nagy palackokban mint eddig.

Dr. POPP fogpasztája, mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája, mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. POPP fogpora ragyogó fehérségű fogakat kölcsönöz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértené.

Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógy-pipere szappan, mindennemű bőrkintések ellen és különösen furdókhoz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ (szap) (nem glicerint). A legújabb és a legfinomabb divat-VÉNUS (pana) pipere szappanok. A bőrt bársúlyfomámá teszik.

Árak: Anatherin-szajviz 50 kr., 1 frt. és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fogpor dobozban 68 kr., Növényiszappan 30 kr., Naprafor-gó-szappan 40 kr., Venus szappan 50 kr., E szerek kaphatók: Debreczenben: Dr. Rothschnek, Mihalovics I., Tamássy B., Örvényi O., Tóth B., Muraközy K. és Balázs O. gyógyszerészeknél és Csanak J. Geréby F. Szentkirályi és Kalendá, Braun M. Weisz A. és Stern A. és testvére kereskedésében.

Orvosi elismerés.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak!
A következő sorok szolgáljanak önnek érdeme elismeréséül egyik orvostársam részéről: Ricottadi S. Paolo grófnő oly fognyálfolyásban szenvedett, mely ellen semmi szájbiz és más szer nem használt.

Mint a grófnő házi orvosa, a bécsi egyetemből érkezve és ott a Popp-féle Anatherin-szajviz kitünő hatásait a bécsi egyetem első orvosa, sőt Oppolzer tanár által a betegágyánál dicsőretilt hallván, ezen Popp féle Anatherin-szajvizet ajánlám a kérdéses baj ellen és az eredmény alig négyhetes használat után meglepő volt. A fognyálfolyásnak többé semmi nyoma sem maradt.

A grófnő teljes elismerését nyilvánítá iránymában, valamint én a sikerült gyógyulást egyes egyedül a Popp-féle Anatherin-szajviz kitünő hatásának kell, hogy tulajdonítsam.

Dr. Feltrini, orvos Velenczében.

Hamisításoktól óvakodjunk!

KARDOS LÁSZLÓ

Debreczenben, Czegléd-utca.

Nagy választék a legújabb női kézimunkák-ból, ugymint: előrajzolt, kezdett és kész tálczakendők, asztalfutók, közép abroszok, törülközők, butorvédők. Mint különös szép újdonság említendő az ugynevezett

gobelin és uj keresztöltés.

Ugyancsak kézimunkákhoz kaphatók a legszebb

KAVÉSTERITÉKEK,

síma és ezüstös szövetek méterszámra. Teljesen biztos színű

hímzőselyem

70 színben, mely alig jön többé, mint a pamut. Nagy választék, a legjobb színű flanel barhentek, fehér pikétek, ágyle-ritők és paplanokból.

Valódi **Jaeger alsóruhák.**

Jaeger kötőgyapjú-szövet méterszámra, **SZALMIÁK SZAPPAN.**

KASZANYITZKY ENDRE

előbb **KUHINKA ISTVÁN K.**

üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási cikkek raktára

DEBRECZENBEN.

Ajánlja pontos kiszolgálat és gyári árak mellett az őszi és téli időnyre ujonnan érkezett és nagyválaszték-ka berendezett **Dit-már- és Brüner-féle** a legjobbnak elismert gyártmányú **salon,** függő és asztali petroleumlámpáit, s minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát.

Tisztelettel
KASZANYITZKY ENDRE.
Képes árjegyzékek ki-vánatra bérmentve.

